

RIKSLØNNSNEMNDA

Sak nr. 6/1958

Frivillig lønnsnemnd:

Oslo kommune

og

Norsk Sykepleierforbund

i samband med tariffrevisjonen 1957 og 1958.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann

Direktør Reidar Danielsen

Direktør Morten Tuveng

Direktør Fredrik Hansen

Sekretær Thorleif Andresen

Lønnsrådmann Olav Halse

Fru Idunn Heldal Haugen

De to sist nevnte er utpekt av partene i tvisten.

Kjennelse av 14. oktober 1958.

Partene møtte for nemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand den 3. oktober 1958.

Etter å ha drøftet saken i flere møter, avsa nemnda den 14. oktober 1958 denne

K j e n n e l s e:

Den mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund hittil gjeldende overenskomst ble oppsagt forsåvidt plasseringene i lønnsregulativet angår til 1. april 1957 og forsåvidt de generelle lønns- og arbeidsvilkår angår til 1. april 1958. Partene har ført forhandlinger og kretsmeglingsmannen for Østlandet har forsøkt meglning uten at det er oppnådd enighet om ny overenskomst.

De har i felleskap besluttet at de tvistesporsmål som foreligger i forbindelse med tariffrevisjonen, skal avgjøres av Rikslønnsnemnda i samsvar med lov om lønnsnemnd i arbeidstvister av 19. desember 1952.

Partene er enige om at det alminnelige regulativ, som er fastsatt for Oslo kommunes funksjonærer, skal gjelde også for sykepleierpersonalet, med enkelte tilpasninger av hensyn til sykepleieryrket. Lønnsnemnda viser forsåvidt til den utforming av den nye overenskomst som er inntatt i kommunens påstandsskrift av 27/9 1958 s. 9 - 12, og som Norsk Sykepleierforbund har godtatt. De tvistesporsmål som er forelagt Rikslønnsnemnda til avgjørelse gjelder sykepleierpersonalets klasseplassering i kommunens lønnsregulativ, og spørsmålet om det skal fastsettes en særskilt godtgjørelse for sykepleierne på grunn av skiftende og ubekvem arbeidstid. Lønnsnemnda finner ikke grunn til å gå nærmere inn på sykepleiernes lønns- og arbeidsvilkår enn avgjørelsen av disse spørsmål gjør nødvendig.

Sakens sammenheng:

Oslo kommune beskjeftiger ved sine sykehus Ullevål (med biavdelinger Legevakten, Kroghstøtten, Oslo kommunale kvinneklinikk, Grefsen sykehus, Lille Tøyen pleiehjem, Bygdøy og Adamstuen pleiehjem) Aker sykehus, Vardåsen sanatorium, Dikemark sykehus (med Søndre Borgen)

ialt ca. 1.500 sykepleiere. I tillegg hertil kommer et mindre antall som beskjeftiges ved pleieavdelingene ved aldershjemmene, Prinds Chr. Aug. Minde og diverse stillinger i administrasjonen. I sykepleien beskjeftiges videre ved Ullevål sykehus 4-500 sykepleierelever og ved Aker sykehus ca. 150 elever. Lønns- og arbeidsvilkårene for det nevnte pleiepersonale er fastsatt i tariffavtaler med Norsk Sykepleierforbund (omfattende ca. 1.200 sykepleiere) og med Norsk Kommuneforbund (omfattende bl.a. de fleste sindsykepleiere. Kommuneforbundets overenskomst omfatter også de lavere stillinger ved helseanstaltene samt stillinger i andre etater).

Norsk Sykepleierforbund opprettet første gang tariffavtale med kommunen den 8/10 1955, revidert den 27/11 1956. Denne tariffavtale inneholder de generelle lønns- og arbeidsvilkår, i alt vesentlig som for kommunens funksjonærer forøvrig. Den utløp etter oppsigelse 1/4 1958. Plaseringen av de enkelte stillinger i det kommunale lønnsregulativ var fastsatt ved særavtale, og gjaldt til 1/4 1957. Disse utløpstider er de samme som for de andre organisasjoner som kommunen har overenskomst med.

Revisjonen av klasseplaseringene ble påbegynt våren 1957 og ført parallelt med alle de organisasjoner som hadde krevet justeringer. Kommunen fremla sitt tilbud om endrede lønnsklasser innen sykepleieryrket samtidig for Sykepleierforbundet og Kommuneforbundet. Revisjonen av klasseplaseringene i Kommuneforbundets overenskomst, som også omfattet andre stillinger enn sykepleien, endte i første omgang med at et av kretsmeglingsmannen for Østlandet fremsatte meglingsforslag ble forkastet av tjenestemennene i mars 1958. Etter en kortvarig streik ble justeringsoppgjøret for 1957 koblet sammen med revisjonen av de generelle bestemmelser for 1958 til et samlet oppgjør, og et forslag fremsatt av kretsmeglingsmannen ble vedtatt av kommunen og Kommuneforbundet den 7/6 1958. Kommuneforbundet, som hadde reist justeringskrav for sindsykepleiere, utdannede sykepleiere ved aldershjem og endel spredte stillinger vesentlig i administrasjonen, vedtok derved det tilbud om klasseopprykk innen sykepleien som kommunen hadde fremsatt overfor begge organisasjoner. Justeringsforhandlingene med Sykepleierforbundet,

som hadde vært utsatt, ble gjenopptatt og også her koblet sammen med de generelle bestemmelser. Kommunen fremsatte et forslag basert på det man var blitt enige om ved oppgjøret med Kommuneforbundet, og har opprettholdt dette frem til lønnsnemnda.

Oslo kommune har i det vesentlige anført:

Norsk Sykepleierforbunds krav må sees i sammenheng med det omfattende tariffoppgjør som kommunen har istandbragt i år med de øvrige kommunale tjenestemenn og arbeidere. Under det samlede oppgjør gikk Norsk Kommuneforbund meget sterkt inn for en rekke klasseopprykk ut over de kommunen hadde tilbudt. Kommunens forhandlere satte seg bestemt mot dette krav, og gikk istedet inn for et betydelig større generelt tillegg på lønns-satsene enn det ellers kunne ha blitt tale om. Det generelle tillegg ble ca. 10 %. Dette ligger vesentlig høyere enn de lønnstillegg som er gitt ved de øvrige tariffoppgjør i år. Statstjenestemennene fikk et lønnstillegg på ca. 7 %, som for-øvrig iverksettes i 2 repriser, den siste fra 1/1 1959. Oppgjøret for de kommuner som representeres av Norges By- og Herredsforbund ga et tillegg på ca. 7 % på grunnlønnen, og en del lønnsreguleringer som allerede i 1957 var gjennomført i Oslo kommune. Oppgjøret mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen (for det private næringsliv) ga bare tillegg til de lavest lønnede grupper med 18 øre pr. time.

Den linje som ble fulgt ved oppgjøret med Norsk Kommuneforbund er senere akseptert av de andre organisasjoner som Oslo kommune har tariffavtaler med, unntatt Sykepleierforbundet og Norsk Barnehagelærerinnens Landsforbund. De øvrige organisasjoner som har medlemmer plasert i lønnsregulativet har akseptert kommunenes forslag til justeringer. Dette var vurdert og tilpasset i forhold til alle grupper tjenestemenn, og kommunen må søke å få gjennomført ensartede vilkår uansett hvilken organisasjon vedkommende gruppe står tilsluttet.

Hovedtrekkene i plaseringen av sykepleier før siste tariffrevisjon sammenlignet med kommunens forslag og påstand for lønnsnemnda er:

Tidligere begynner- og topplønn	Kommunens påstand
Alm.sykepl. lkl. 14 (9.700/11.300)	lkl. 14 med opprykk til " 13 etter 2 år på topp i 14 (10.700/12.950)
Spesialsykepl. og postsykepl.ass. lkl. 13 med opprykk til " 12 etter 4 år på topp (10.650/12.500)	lkl. 12 med opprykk til " 11 etter 4 år på topp i 12 (12.400/14.100)
Postsykepl. lkl. 11 (11.750/12.950)	lkl. 10 (13.500/15.000)

De av kommunen tilbudte justeringer betyr en høyere lønnsklasse fra og med spesialsykepleier og oppover. Vanlige sykepleiere vil fortsatt begynne i lkl. 14, men skal etter 2 år på topplønn rykke opp på topplønn i lkl. 13, dvs. etter 10 år. Topplønnen lå noe svakt an i forhold til tilsvarende stilling i staten og i de kommuner som går inn under By- og Herredsforbundets overenskomst, men vil etter siste revisjon og kommunens påstand stille seg slik:

Oslo kommune	Staten	By- og Herredsf.
Alm.sykepleier 10.700/12.950	9.259/12.878	10.600/13.350

(Kommunen har fri pensjon, og statens satser er med fradrag av pensjonsinnskudd. For By- og Herredsforbundet er oppført bruttosatser hvorfra går pensjonsinnskudd)

For spesialsykepleier, postsykepleier (avdelingspleier) og oversykepleier ligger alle satser over, tildels betydelig over tilsvarende stillinger i staten og de andre kommuner.

Kommunen har fremholdt at det har vært en bevisst politikk i årene etter krigen å søke å etablere likhet mellom lønnen for vanlig sykepleier ved Oslo kommunes og statens sykehus, innenfor den ramme lønnsregulativenes klasser tillater. Av den grunn ble sykepleier i Oslo løftet opp fra lkl. 15 til lkl. 14 i 1953.

Ved vurderingen av sykepleiernes økonomiske vilkår har kommunen pekt på at de har fritt arbeidstøy, kost på syke-

huset etter det såkalte restaurantsystem med lave priser, bolig ved sykehuset for en månedlig leie av kr. 55,- for enevarelse og noe lavere lei ved deling av rom, samt etter noen år adgang til å få leilighet på rimelig vilkår. Den har videre pekt på de gunstige avansementsvilkår. Av Ullevåls ca. 1.000 budsjetterte stillinger er vel 600 lønnet som spesialsykepleier eller høyere. En undersøkelse av ansettelse etter 1/1 1957 viser at spesialsykepleier ved Ullevål ved avansement hadde gjennomsnittlig 3 års tjeneste etter avsluttet sykepleierskole, og postsykepleierassistenter 1 år og 7 måneder. Postsykepleier og høyere stillinger hadde gjennomsnittlig $6\frac{1}{2}$ års tjeneste etter avsluttet sykepleierskole. Under elvetiden har de fritt opphold og en månedlig lønn på kr. 180,-, kr. 260,- og 350,- etter 1, 2 og 3 år. Under spesialutdannelse har de full lønn.

Kommunen har ikke funnet å kunne imøtekomme kravet om økning av søndagstillegget og innføring av et nytt natttillegg, under henvisning til de ordninger som gjelder ved statens og andre kommuners sykehus. Ellers vises til det av kommunen fremlagte påstandsskrift.

Norsk Sykepleierforbund har i det vesentlige anført:

Forbundet mener at sykepleierstillingen er plasert for lavt med klasseplasingen i lønnsregulativet, når hensyn tas til de særlige krav som stilles i dette yrke. De har bl.a. pekt på de forkunnskaper som er nødvendig for å bli opptatt som elev ved sykepleierskolen, og at opptagelsesalderen er så høy som 19 år med 3 års skolegang. Det er videre pekt på den fysiske anstrengelse og psykiske påkjenning sykepleierne ofte utsettes for, det store ansvar de har overfor pasienter og sykehus, at sykepleieren ofte har skittent og uappetitlig arbeid, og er utsatt for en viss risiko for smitte og skader. Det er videre fremholdt at arbeidstiden er svært variabel, og at vaktene kan forskyves på kort varsel. Forbundet mener at man ved tidligere lønnsfastsettelser ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til disse forhold.

Ved vurderingen av klasseplasingen i lønnsregulativet er det/vesentlig betydning å kunne finne et godt grunnlag for en sammenligning med en eller flere andre yrkesgrupper. Det

er ikke mulig bare på basis av en isolert vurdering av vedkomende arbeidstagers arbeid å fastslå hvordan innsatsen bør honoreres. Det må trekkes sammenligning med andre grupper som har noenlunde samme utdanning, ansvar og arbeidsforhold.

Norsk Sykepleierforbund finner det naturlig i første rekke å sammenligne de offentlige godkjente sykepleiere med fagarbeidere. Fagarbeiderne representerer en nøkkelgruppe, deres utdanning frembyr adskillig likhetspunkter med sykepleierne, og også arbeidstidens lengde og andre forhold gir grunnlag for en sammenligning. Hertil kommer at en sammenligning mellom sykepleiere og fagarbeider allerede er gjort av statens lønnskomité av 1946. Komitéen har på dette punkt fått tilslutning fra samtlige senere oppnevnte justeringskomitéer og normeringsutvalg i staten. En sammenligning mellom de to yrkesgrupper gir et godt utgangspunkt for en riktig lønsmessig plassering av sykepleierne.

Forbundet har på grunnlag av et av Produksjonsteknisk Forskningsinstitutt utarbeidet arbeidsvurderingssystem, satt opp en arbeidsbeskrivelse for sykepleiere som Overlegerådet har gitt sin tilslutning. På basis av denne arbeidsbeskrivelse og de krav til utdanning som stilles for sykepleiere, har Forbundet foretatt en arbeidsvurdering etter det nevnte system. Det er bl.a. trukket sammenligning med badehjelpen ved sykehusene. På grunnlag av denne vurdering finner forbundet at en lønsmessig plassering av sykepleierne som ikke stiller dem bedre enn badehjelpen i mottagelsesbadene og - i det minste - på linje med kommunens fagarbeidere ikke har noe saklig grunnlag i en objektiv vurdering av de forhold som bør tillegges utslagsgivende vekt ved yrkesgruppens plassering på lønsskalaen. Likevel er sykepleieren dårligere plassert enn begge de nevnte grupper. Forbundet har videre trukket sammenligning med en rekke andre kommunale stillinger som det mener er relativt bedre lønnet enn sykepleierne.

Det er videre fremholdt at den lønsmessige plassering har en uheldig innflytelse på tilgangen av kvalifisert arbeidskraft og fører til en meget sterk avgang fra yrket. Følgende herav er at de 419 budsjetterte sykepleierstillinger i inkl. 14 ved Ullevål sykehus er bare 319 besatt. Årsaken til

avgangen fra yrket er delvis at det er usedvanlig anstrengende og krevende. Bedre lønnsforhold hadde sandsynligvis gjort at den hadde vært betydelig mindre.

Ved den av forbundet foretatte arbeidsvurdering er det ikke tatt hensyn til at sykepleierne har en i høy grad skiftende og ubekvem arbeidstid. Mangelen på sykepleiere gjør at disse ulemper ikke kan avhjelpes med kortere arbeidstid og må derfor kompenseres ved ^øinnstillegg. Forbundet har trukket sammenligninger med den kompensasjon andre grupper av kommunale tjenestemenn får for ubekvem arbeidstid, og krever det nå gjeldende tillegg for lørdags / søndagsarbeide øket med 100 pct. og kr. 0,75 pr. time for tjeneste mellom kl. 18 og kl. 7 på hverdager.

Forbundet har påstått den off. godkjente sykepleier plasert i lkl. 11, og de forskjellige sykepleiergrupper plasert i forhold til denne. Den fullstendige påstand fremgår av det fremlagte bilag 3 til forbundets fremstilling.

RIKSLØNNSNEMNDAS AVGJØRELSE.

Et flertall, Kai Knudsen, Reidar Danielsen og Morten Tuveng finner at sykepleierpersonalet i Oslo kommune lønnsmessig står forholdsvis godt i sammenligning med tilsvarende stillinger ved statens og andre kommuners sykehus. Det gjelder også etter de tariffrevisjoner som er gjennomført hittil i år. Da Norsk Sykepleierforbund har fremsatt krav om justeringer av lønnsregulativet også ved statens sykehus, og det ennå ikke foreligger noen avgjørelse av disse justeringskrav, finner flertallet imidlertid ikke å kunne legge avgjørende vekt på de lønninger som for tiden gjelder for sykepleier ved statens sykehus. Etter flertallets mening må Sykepleierforbundets lønnskrav vurderes på bakgrunn av det lønnsoppgjør som har funnet sted i Oslo kommune i år og de justeringer av lønnsregulativet som er gjennomført i den forbindelse. En rekke stillinger ble ved dette oppgjør gitt opprykk i regulativet. Etter flertallets mening må lønnsnemnda foreta en vurdering av om sykepleierpersonalet har fått en lønnsmessig plassering i regulativet som er rimelig etter de justeringer som ellers har funnet sted. Etter en generell sammenligning med de stillinger som er justert opp, finner

flertallet at sykepleierpersonalet ved Oslo kommunes sykehus stort sett har fått en rimelig plasering ved det tilbud Oslo kommune har fremsatt, bortsett fra den alminnelige sykepleier, stillingen som forstanderinne ved Ullevål sykehus og bestyrerinnen ved Sykepleieskolen ved Ullevål. For de øvrige stillingers vedkommende finner flertallet at de av Oslo kommune tilbudte justeringer må stadfestes.

Flertallet finner på bakgrunn av de opplysninger lønnsnemnda har fått at den offentlige godkjente sykepleier ved syke- eller pleieavdeling (nåverende lkl. 14) bør få noe bedre lønsvilkår en kommunens tilbud. Flertallet har blitt stående ved at denne gruppe etter ettårs tjeneste som sykepleier bør flyttes opp i lønnsklasse 13, dog slik at de alminnelige sykepleiere fortsatt skal stå i lønnsklasse 14 det første året etter avsluttet utdanning og at spesialelever lønnes etter lønnsklasse 14 med tilsvarende tjenestetillegg. Flertallet har sett det første pliktige tjenesteår ved sykehus i sammenheng med de spesielle økonomiske vilkår som gis i utdanningstiden. For spesialelevenes vedkommende har flertallet lagt vekt på at de ved ansettelse som spesialsykepleier rykker opp i lkl. 12/11

Under hensyn til den lønnsregulering som i år er gjennomført for forvalteren, finner flertallet at forstanderinnen ved Ullevål sykehus bør settes i lønnsklasse 3. Flertallet har ikke funnet at det er grunnlag for tilsvarende opprykk av stillingen som forstanderinne ved Aker sykehus, under hensyn til at stillingen som forvaltor ved dette sykehus har et særlig omfattende arbeide og ved justeringsoppgjøret står i en særstilling.

Flertallet finner at bestyrerinnen ved Sykepleieskolen, Ullevål, har en så krevende stilling og skolen har et så stort omfang, at hun bør flyttes opp i lønnsklasse 5.

Når det gjelder Sykepleierforbundets krav om økning av søndagstillegget, viser flertallet til at det samme søndagstillegg gjelder generelt for alle stillinger både i Oslo kommune og staten, og det finner ikke at det er grunn til å gjennomføre en særordning for sykepleierne.

Når det gjelder Sykepleierforbundets krav om innføring av et tillegg for ubekvem arbeidstid på hverdager mellom kl. 18 og kl. 7, finner flertallet det rimelig at de sykepleiere

som har nattjeneste får en særskilt godtgjørelse i forhold til den som ikke har slik tjeneste. Flertallet viser til den lønnsforskjell for dagtid og nattskift som gjelder for sidsykepleiere og andre sykepleiere, og mener at det er rimelig å gjennomføre en tilsvarende ordning generelt for sykepleierne. Flertallet har satt tillegget til kr. 0,50 pr. time for ordinær tjeneste i tiden fra kl. 24 til kl. 8, med de unntak som fremgår av slutningen.

Nemndas medlem, Halse, stemmer for kommunens påstand idet lønnen etter denne ansees rimelig avpasset etter de lønnsvilkår som for tiden er fastsatt for sykepleiere ved statens sykehus.

Nemndas medlem, fru Idunn Heldal Haugen, er ikkje samd med fleirtalet i den avgjerda dei har kome fram til i dei to tvistesporaåla.

I regulativet for staten har arbeidsgjevarsynet hittil vore dominerande. I avtalen Oslo kommune har med andre organisasjoner, er det ikkje tatt serlege omsyn til sjukepleiaryrket. Ved å legge for stor vekt på dei to faktorane som her er nemnd, blir ikkje vurderinga av sjukepleiaryrket objektiv og sjølvstendig i relasjon til andre yrkesgrupper i Oslo kommune.

På grunnlag av den arbeidsskildring som er lagt fram og lønnsnivået i kommunen fører ei fri vurdering av utdanning, ansvar og arbeidstilhøva for sjukepleiarane til ei avgjerd i samsvar med den påstanden Norsk Sykepleierforbund har sett fram.

S l u t n i n g:

1. Overenskomsten mellom Oslo kommune og Norsk Sykepleierforbund av 27/11 1956 prolongeres med de endringer som partene har avtalt og med følgende tilføyelse:

§ 4 gis følgende tillegg

Ad nattillegg.

Sykepleier i heldagsstilling får for ordinær tjeneste i tiden kl. 24 - kl. 8 et tillegg på 50 øre pr. arbeidet time. Tillegget utbetales med de samme begrensinger som er fastsatt for søndagstillegget og med samme adgang for lønnsutvalget til å erstatte tillegget med en årlig sum.

Tillegget utbetales heller ikke:

- a. til sykepleierelev eller ekstrasykepleier.
- b. sykepleier som etter andre bestemmelser har tillegg for nattjeneste eller sykepleier med nedsatt arbeidstid av samme grunn. Vikarer for disse får det for stillingen fastsatte nattillegg.

c. nattjeneste fra lørdag kl. 24 til søndag kl. 8

Natttillegget gjøres gjeldende fra 15. oktober 1958.

2. De tidligere fastsatte klasseplaseringer i kommunens lønnsregulativ prolongeres med de endringer som fremgår av Oslo kommunes påstand for lønnsnemnd, dog med følgende unntak
 - a. Offentlig godkjent sykepleier (i lkl. 14) lønnes i lønnsklasse 13.

Anmerkning. Spesialelever lønnes fortsatt i lkl. 14 med tilsvarende tjenestetillegg, og sykepleier lønnes det første år i lkl. 14.
 - b. Forstanderinnen ved Ullevål sykehus lønnes i lkl. 3
 - c. Bestyrerinnen ved Sykepleieskolen, Ullevål, lønnes i lønnsklasse 5.

Oslo, 14. oktober 1958.

Reidar Danielsen	Kai Knudsen	Morten Tuveng
Idunn Heldal Haugen		Olav Halse